

WARSZAWA
SILNIEJSZA
OD WOJNY

WARSAW
STRONGER
THAN WAR

Kurator/Curator: Magdalena Wiercińska

Projekt graficzny/Graphic design: Anastasia Smyk

Koordynacja/Coordination: Aleksandra Janiszewska, Adam Węglowski, Maciej Aleksiejuk

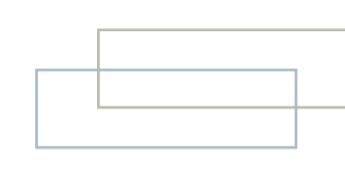

Polski Komitet
Błękitnej Tarczy

ARCHIWUM BOS ZNISZCZENIA ZABUDOWY WARSZAWY

BOS ARCHIVES THE DESTRUCTION OF WARSAW'S BUILDING TISSUE

ARCHIWA
PAŃSTWOWE
ARCHIWUM PAŃSTWOWE W WARSZAWIE

Ruiny ulicy Podwale, 1945, fot. A. Leszczyński
Ruins of Podwale Street, 1945, photograph by A. Leszczyński

APW, sygn. 72/1704/382

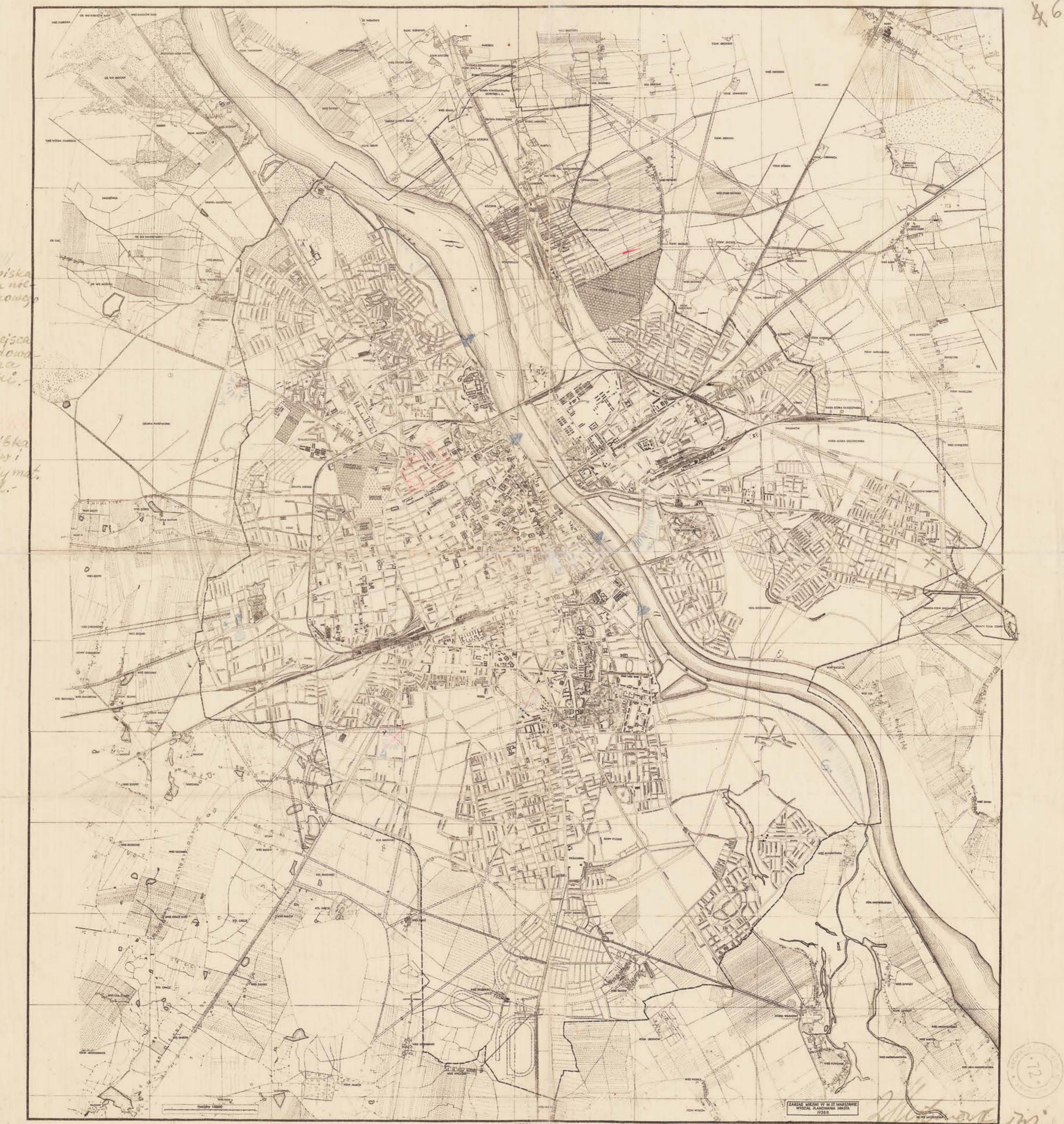

Ruiny ulicy Krzywe Koło, 1945, fot. N.N.
Ruins of Krzywe Koło Street, 1945, photographer unknown

APW, sygn. 72/1950/459

PLAN MIASTA WARSZAWY

Na planie Warszawy z 1938 roku zaznaczone wysypiska gruzu, składy materiałów budowlanych i miejsca załadunku na barki
Map of Warsaw from 1938 with marked rubble dumps, building material depots and places where they were loaded onto barges

APW, sygn. 72/25/7709

DANE STATYSTYCZNE O ZNISZCZENIACH WOJENNYCH W WARSZAWIE

STATISTICAL DATA ON WAR DAMAGE IN WARSAW

Całkowity koszt zniszczeń eksperci z BOS oszacowali na 16,28 mld przedwojennych złotych. Budżet całego państwa polskiego na rok 1938/1939 to niecałe 2,5 mld złotych. Już w XXI wieku strona polska wyliczyła, że straty odpowiadają równowartości dzisiejszych 85 mld dolarów.

Z ponad 103 mln m³ zabudowy stolicy podczas II wojny światowej zniszczeniu uległo 70%, ale straty w liczbie izb mieszkalnych sięgnęły aż 80% stanu przedwojennego. Z 17 000 budynków na lewym brzegu całkowicie zniszczonych było 9100, czyli 55%. Poważnie uszkodzonych, w stanie nadającym się do odbudowy, było 3000 (18%). Uszkodzonych mało lub wcale było 4200 (28%). W 1939 roku w Warszawie było 987 obiektów zabytkowych. Ocalały zaledwie 64.

Experts from BOS estimated the total cost of damage at 16.28 billion pre-war złotys. The budget of the entire Polish state for 1938/1939 was about 2.5 billion złotys. Already in the 21st century, the Polish authorities calculated that the losses correspond to the equivalent of today's 85 billion dollars.

Out of over 103 million m³ of buildings in the capital, 70% were destroyed during World War II, but the losses in the number of residential rooms reached as much as 80% of the pre-war state. Of the 17,000 buildings on the left bank, 9,100 (55%) were completely destroyed. There were 3,000 (18%) seriously damaged and in a condition suitable for reconstruction. Only 4,200 (28%) had little or no damage. In 1939, there were 987 historic buildings in Warsaw. Only 64 survived.

**PODCZAS
II WOJNY
ŚWIATOWEJ
ZNISZCZENIU
ULEGŁO PONAD
70% BUDYNKÓW**

17 000 BUDYNKÓW

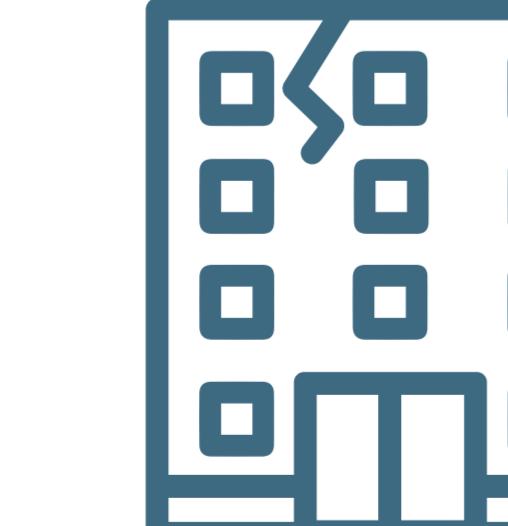
55%

CAŁKOWICIE
ZNISZCZONE
COMPLETELY
DESTROYED

18%

POWAŻNIE
USZKODZONE
SERIOUSLY
DAMAGED

28%

USZKODZONE
MAŁO LUB
WCIALE
LITTLE OR
NO DAMAGE

SZPITALE HOSPITALS

38%

CAŁKOWICIE
ZNISZCZONE
COMPLETELY
DESTROYED

13%

WYMAGAŁO
ODBUDOWY
NEEDED
REBUILDING

49%

WYMAGAŁO
NIWIELKICH
REMONTÓW
NEEDED MINOR
REPAIRS

SZKOŁY SCHOOLS

PRZED
WOJNĄ
BEFORE
THE WAR

420

PO
WOJNIE
AFTER
THE WAR

205

ZAKŁADY
PRZEMYSŁOWE
INDUSTRIAL
PLANTS

PRZED
WOJNĄ
BEFORE
THE WAR

20067


PO
WOJNIE
AFTER
THE WAR

862

SZKICE BIURA PLANOWANIA ROZWOJU WARSZAWY

SKETCHES OF WARSAW DEVELOPMENT PLANNING OFFICE

ARCHIWA
PAŃSTWOWE
ARCHIWUM PAŃSTWOWE W WARSZAWIE

Szkice pochodzące z Biura Planowania Rozwoju Warszawy przechowywane w milanowskim oddziale Archiwum Państwowego w Warszawie. Szkice autorstwa Jana Knothe

Sketches from the Warsaw Development Planning Office, stored in the Milanów branch of the State Archive in Warsaw. Sketches by Jan Knothe

KOLEKCJE I SPUŚCIZNY

PRIVATE COLLECTIONS AND FAMILY HEIROOMS

Czarno-białe fotografie, dokumenty, laurki okolicznościowe... W Archiwum Państwowym w Warszawie są przechowywane nie tylko dokumenty kancelaryjne i plany projektowe związane z odbudową stolicy. **Zbiory APW wzbogacają także kolekcje i dokumenty o charakterze pamiątkowym, otrzymane od osób prywatnych.** Nie-jednokrotnie odnajdujemy w nich różne pamiątki rodzinne – także te, związane z powojenną odbudową Warszawy z gruzów. Dzięki darczyńcom możemy je oglądać w APW i na wystawach. Archiwia rodzinne tworzą istotną część zbiorów Archiwum Państwowego w Warszawie. Tym ciekawszą, że unikatową.

Black and white photographs, documents, commemorative laurels... The State Archive in Warsaw stores not only office documents and project plans, related to the reconstruction of the capital. **We are also enriched by collections and documents of a commemorative nature received from private individuals.** In these collections we often find various family heirlooms – including those related to the post-war reconstruction of Warsaw. Thanks to donors, we can see them in the APW and at the exhibitions. Family archives form an important part of the collection of the State Archive in Warsaw. All the more interesting because they are unique.

Laurka podarowana Naczelnikowi Wydziału Dróg i Mostów Zarządu Miejskiego m. st. Warszawy, inż. Romanowi Osmólskiemu, w dniu jego imienin przez współpracowników, Zbiór inż. Romana Osmólskiego

Laurel given to the Head of the Roads and Bridges Department of the Municipal Board of the Capital City of Warsaw, Eng. Roman Osmólski, on his name day by his colleagues, Collection of Eng. Roman Osmólski

APW, sygn. 72/3047/0/-/4

Rozbiórka ruin przy ul. Hożej – sierpień 1948, Archiwum fotografii Warszawy Aleksandra Leszczyńskiego

Demolition of the ruins at ul. Hoża – August 1948, Archive of Aleksander Leszczyński

APW, sygn. 72/1704/0

Rozbiórki ruin na Mariensztacie – kwiecień 1948, Archiwum fotografii Warszawy Aleksandra Leszczyńskiego

Demolition of the ruins in Mariensztat – April 1948, Archive of Aleksander Leszczyński

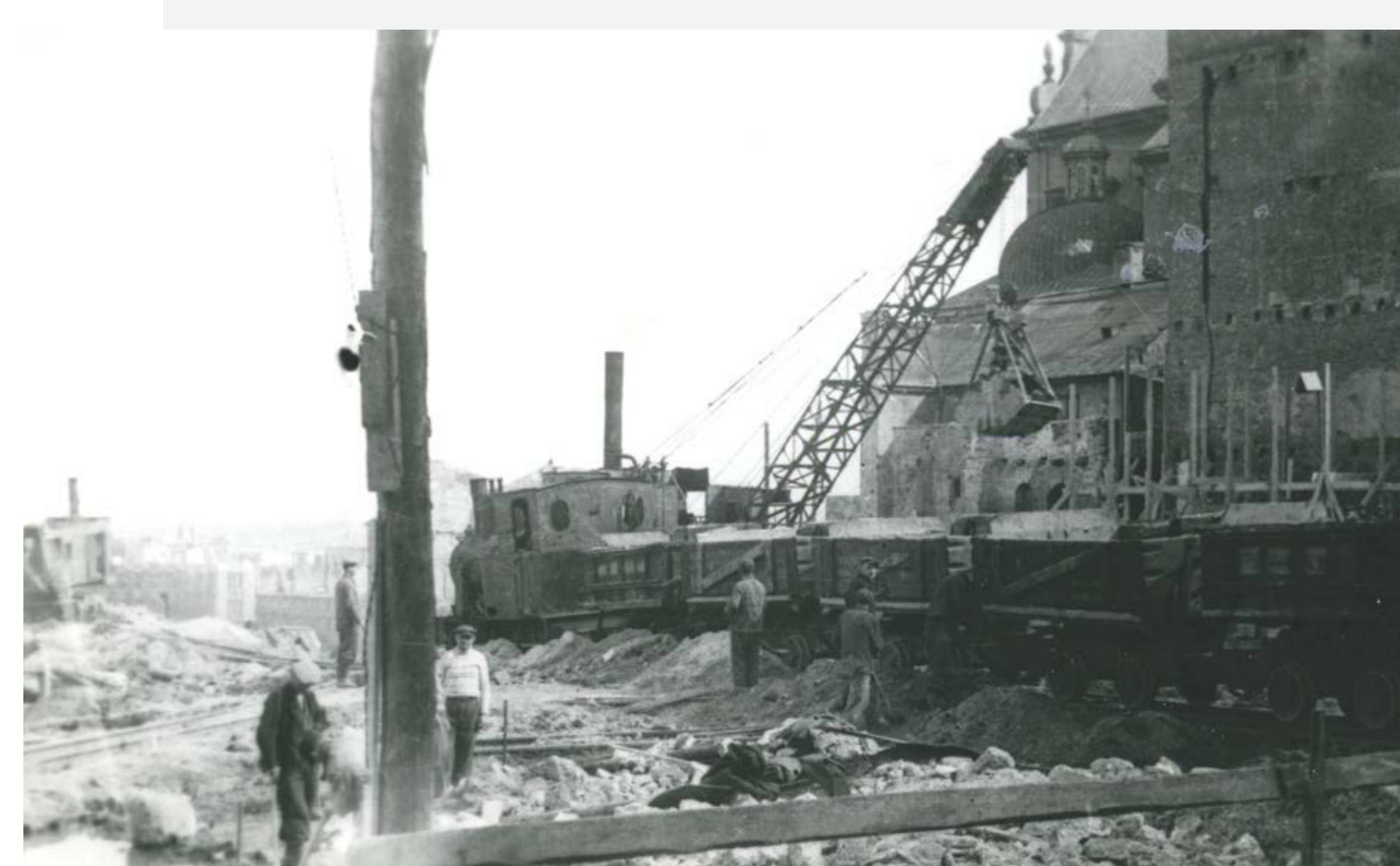
APW, sygn. 72/1704/0

Robotnicy Trasy W-Z przy cokole Kolumny Zygmunta III Wazy – kwiecień 1948, Archiwum fotografii Warszawy Aleksandra Leszczyńskiego

Workers of the W-Z Route at the pedestal of Sigismund's Column – April 1948, Archive of Aleksander Leszczyński

APW, sygn. 72/1704/0

Kolejka wywożąca gruz na Krakowskim Przedmieściu – kwiecień 1948, Archiwum fotografii Warszawy Aleksandra Leszczyńskiego

Narrow-gauge railway carrying rubble on Krakowskie Przedmieście – April 1948, Archive of Aleksander Leszczyński

APW, sygn. 72/1704/0

ZADANIA BIURA ODBUDOWY STOLICY

TASKS OF THE BOS

Po zakończeniu okupacji niemieckiej w stolicy, lecz wciąż podczas II wojny światowej, 14 lutego 1945 r. powstało Biura Odbudowy Stolicy.

Do odbudowy Warszawy niezbędny był kompleksowy opis jej powojennego stanu oraz oszacowanie strat wojennych. Pierwszym kryterium w przydzielaniu obowiązków służbowych dla pracowników BOS, była... kwestia posiadania obuwia zimowego. Ci, którzy je posiadali, zajmowali się wizjami lokalnymi, a tam czekały na nich groźce zawaleniem ruiny oraz 200 000 min niewybuchów. Pracownicy bez butów wykonywali swoje obowiązki w pomieszczeniach: pod dziurawymi dachami i w zrujnowanych piwnicach. Dzięki ich ciężkiej pracy do końca lutego 1946 r. udało się opisać powojenny stan budynków miasta.

Ogrom zniszczeń i fatalny stan kilku tysięcy budynków wymagał podjęcia natychmiastowych działań. BOS wydawało zlecenia oraz nadzorowało prace wyburzeniowe i zabezpieczające.

After the end of the German occupation in Warsaw, but still during World War II, on 14 February 1945, the Warsaw Reconstruction Office (BOS) was established.

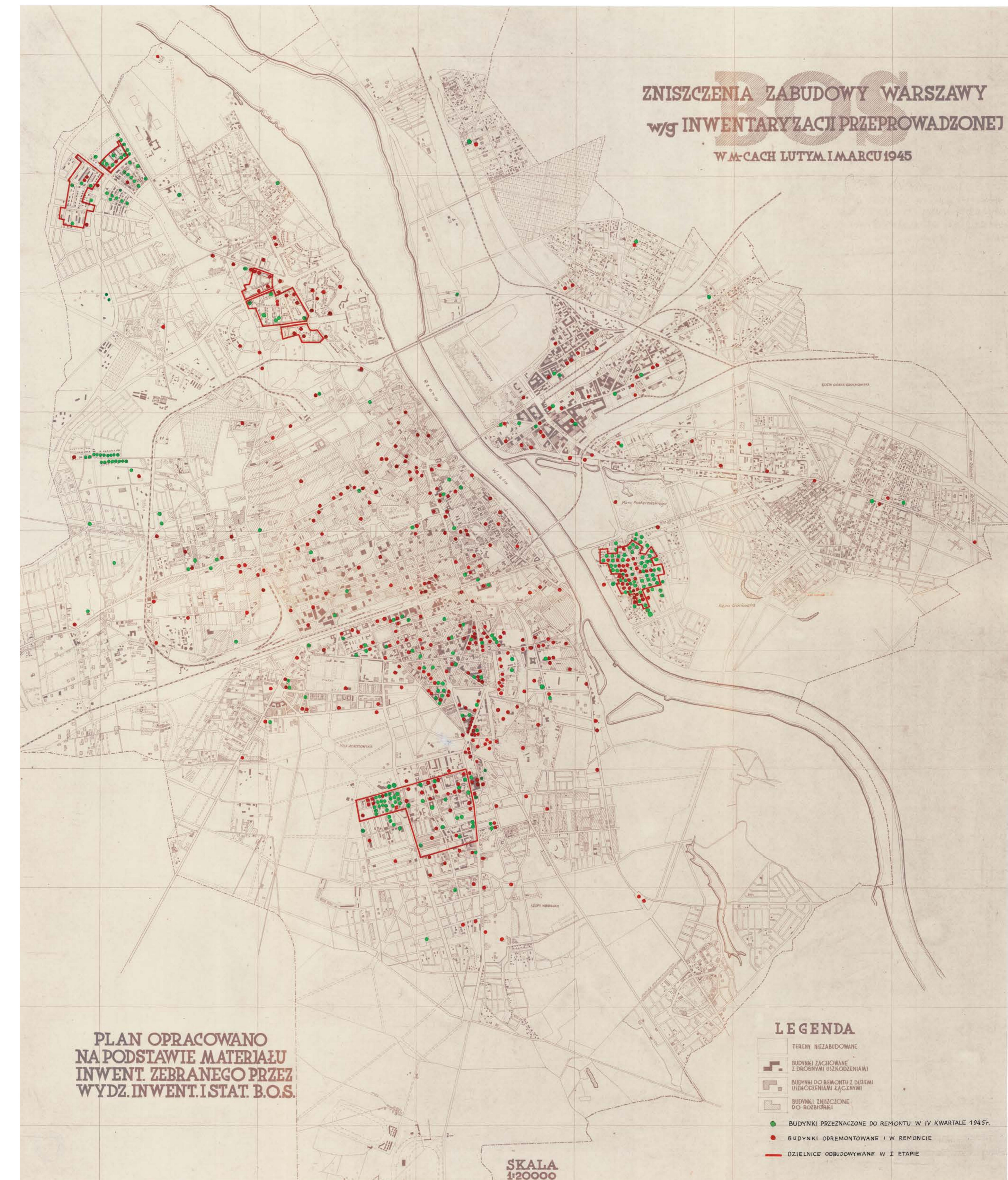
To rebuild Warsaw, a comprehensive description of its post-war condition and an estimate of war losses were necessary. The first criterion for assigning work duties to BOS employees was... the possession of winter footwear. Those who had it were tasked with local inspections, where they encountered crumbling ruins on the verge of collapse and 200,000 unexploded mines. Workers without shoes worked indoors: under leaky roofs, in ruined basements. Thanks to their hard work, by the end of February 1946, the post-war condition of the city's buildings had been documented.

The enormity of the destruction and the dire state of thousands of buildings required immediate action. BOS issued orders and supervised demolition and security works.

Plan Warszawy z oznaczeniem budynków odremontowanych i będących w remoncie oraz przeznaczonych do remontu w IV kwartale 1945 roku

Map of Warsaw with markings of buildings already renovated, under renovation and intended for renovation in the fourth quarter of 1945

APW, sygn. 72/25/8323/8

KALENDARIUM ODBUDOWY ZABYTKÓW

TIMELINE OF RECONSTRUCTION

Warszawa była niszczena podczas II wojny światowej kilkakrotnie. Najpierw w czasie wojny obronnej 1939 roku, potem powstania w getcie warszawskim, następnie w trakcie powstania warszawskiego, a na koniec w akcie niemieckiej zemsty i próby stworzenia hitlerowskiej Festung Warschau.

Pierwsze próby odbudowy pojawiły się jeszcze pod rządami okupantów. W latach 1940–1944 miejscy urbaniści czuwali nad rozwojem i estetyką miasta, opiniowali projekty odbudowy zniszczonych budynków m.in. na Nowym Świecie. Nie chcieli dopuścić do realizacji niemieckiego Planu Pabsta, zakładającego zburzenie większości zabudowy, co zmieniłoby stolicę w miasteczko dla niemieckiej elity. W miejsce Zamku Królewskiego miała stanąć hitlerowska Hala Ludowa, a zamiast Kolumny Zygmunta miał stanąć pomnik Germanii.

Plan nie wszedł w życie, jednak Niemcy i tak zrównali Warszawę z ziemią. Potrzeba było wielu lat, by zniszczone zabytki odzyskały swój kształt.

Warsaw was destroyed several times during World War II. First, during the defensive war in 1939, then during the Warsaw Ghetto Uprising, then during the Warsaw Uprising, and finally in an act of German revenge and an attempt to create a Nazi Festung Warschau.

The first attempts at reconstruction appeared under the rule of the German occupiers. In the years 1940–1944, city planners watched over the development and aesthetics of the city, gave opinions on projects for the reconstruction of destroyed buildings, e.g. in the New World Street. They did not want to allow the implementation of the German Pabst Plan, which assumed the demolition of most buildings and turning the capital into a small town for the German elite. The Nazi People's Hall was to be erected in place of the Royal Castle, and the Germania monument was to be erected instead of the Sigismund's Column.

The plan did not come into force, but the Germans razed Warsaw to the ground anyway. It took many years for the destroyed monuments to come back to life.

ODBUDOWA RECONSTRUCTION

1. POMNIK MIKOŁAJA KOPERNIKA 1945/1949
NICOLAUS COPERNICUS MONUMENT
2. MOST PONIATOWSKIEGO: 1946
PONIATOWSKI BRIDGE
3. KOLUMNA ZYGMUNTA: 1949
SIGISMUND'S COLUMN
4. POMNIK ADAM MICKIEWICZA: 1950
ADAM MICKIEWICZ MONUMENT
5. KOŚCIOŁ ŚW. ALEKSANDRA: 1952
ST. ALEXANDER'S CHURCH
6. KOŚCIOŁ ŚWIĘTEGO KRZYŻA: 1953
HOLY CROSS CHURCH
7. RYNEK STAREGO MIASTA: 1953
OLD TOWN MARKET PLACE
8. ARCHIKATEDRA ŚW. JANA: 1956
ARCHCATHEDRAL BASILICA OF ST. JOHN THE BAPTIST
9. POMNIK FRYDERYKA CHOPINA: 1958
FRÉDÉRIC CHOPIN MONUMENT
10. KRÓLIKARNIA: 1964
KRÓLIKARNIA
11. PAŁAC NA WYSPIE: 1965
PALACE ON THE ISLE
12. ZAMEK UJAZDOWSKI: 1974
UJAZDÓW CASTLE
13. ZAMEK KRÓLEWSKI: 1974
ROYAL CASTLE
14. PAŁAC JABŁONOWSKICH: 1997
JABŁONOWSKI PALACE
15. PAŁAC BRÜHLA: ?
BRÜHL PALACE
16. PAŁAC SASKI: ?
THE SASKI PALACE

KONFRONTACJE 1939 | 1945 | 2024

CONFRONTATIONS 1939 | 1945 | 2024

1939

1945

2024

1939

1945

2024

KONFRONTACJE

1939 | 1945 | 2024

CONFRONTATIONS

1939 | 1945 | 2024

1939

1945

Pałac Saski
The Saxon Palace

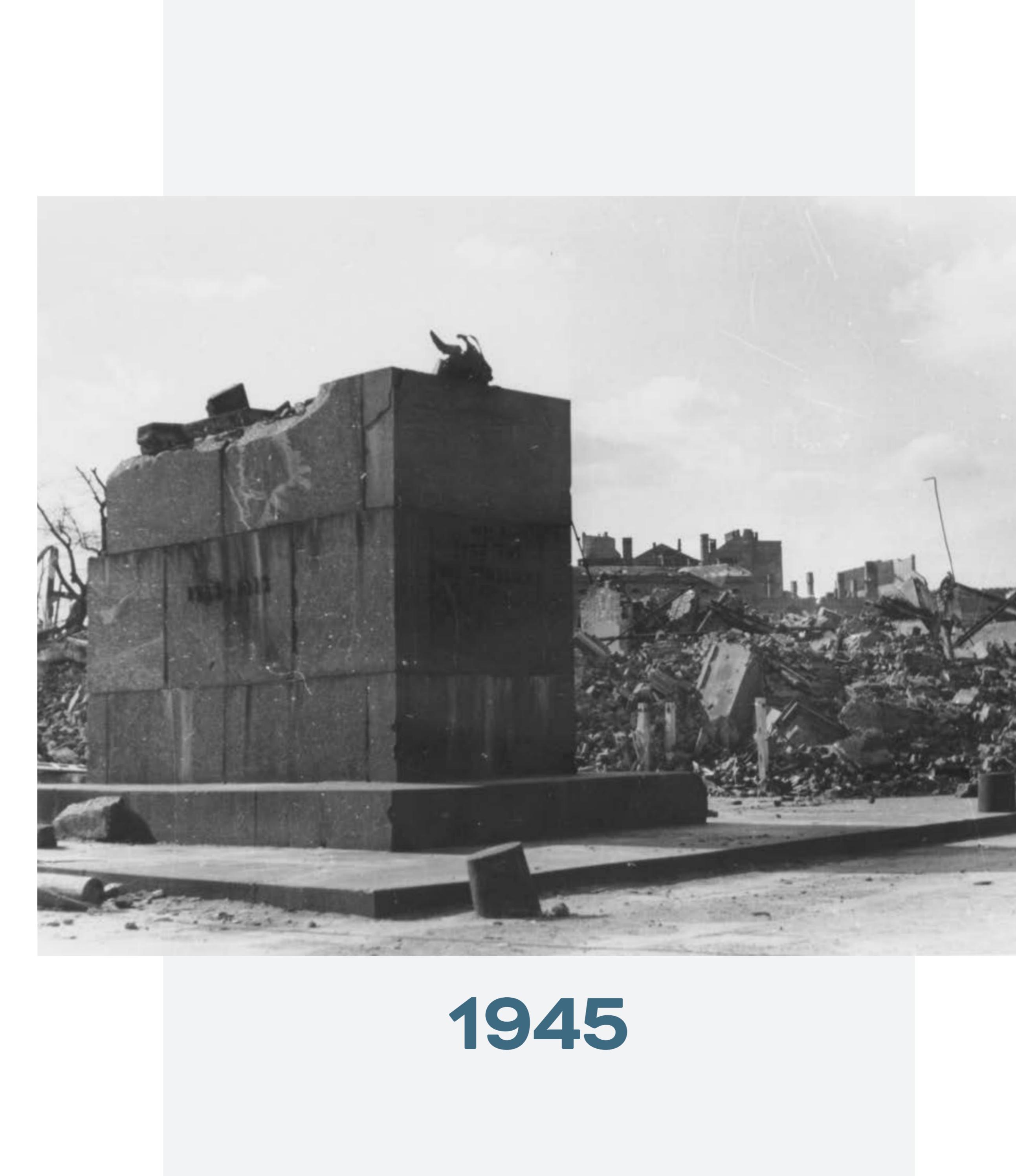
APW, sygn. 72/25/8318/3-4

2024

1939

1945

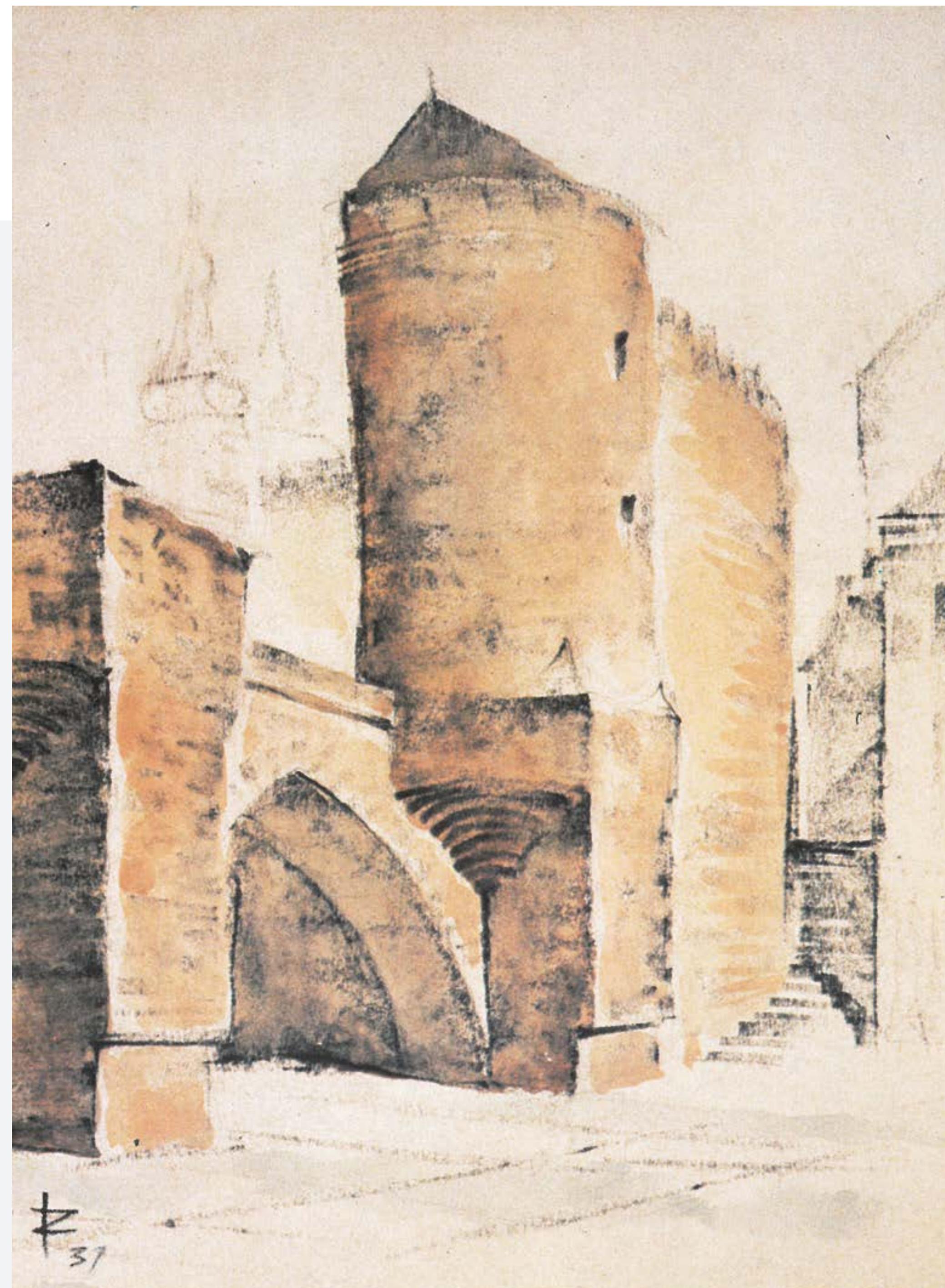

2024

ZASŁUGI JANA ZACHWATOWICZA

THE ACHIEVEMENTS OF JAN ZACHWATOWICZ

Jan Zachwatowicz (1900–1983), architekt, profesor Wydziału Architektury Politechniki Warszawskiej. Ukończył Instytut Inżynierów Cywilnych w Petersburgu, dyplom architekta nostryfikował na Politechnice Warszawskiej. W 1930 roku został asystentem, a następnie adiunktem w Zakładzie Architektury Polskiej. Uczestniczył w pracach odsłonięcia murów obronnych Starego Miasta (1937). Od października 1939 roku kierował Zakładem przez cały czas okupacji. W czasie wojny działał w Delegaturze Rządu na Kraj. Brał udział w pracach konspiracyjnych nad projektami odbudowy Warszawy. Od stycznia 1945 roku wspólnie z Piotrem Biegańskim i in. Biurem Organizacji Odbudowy Warszawy (poźniej Biuro Odbudowy Stolicy – BOS). Po wojnie, w latach 1945–1957, pełnił funkcję generalnego konserwatora. Od 1971 roku przewodniczący Komisji Architektoniczno-Konserwatorskiej Komitetu Obywatelskiego Odbudowy Zamku Królewskiego w Warszawie. Członek Polskiej Akademii Nauk i Académie d'Architecture w Paryżu, członek Międzynarodowej Rady Ochrony Zabytków i Miejsc Zabytkowych (ICOMOS), laureat Nagrody m.st. Warszawy i nagrody honorowej SARP.

Mury obronne Starego Miasta, 1937, akwarela Jana Zachwatowicza

Old Town city walls, 1937, watercolor by Jan Zachwatowicz

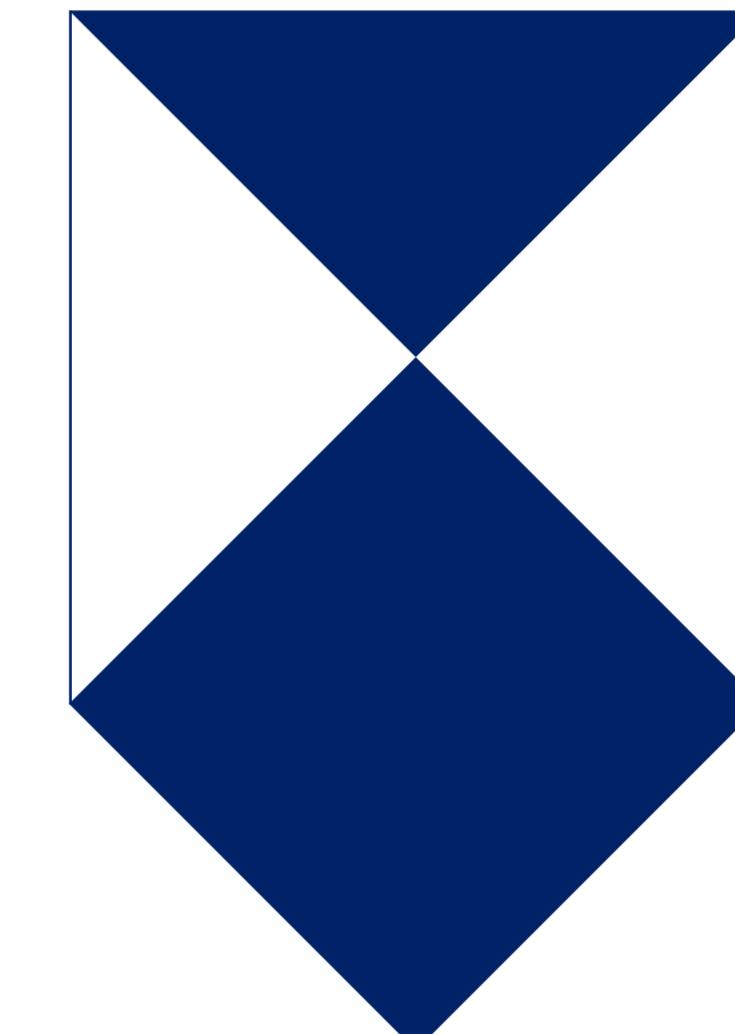
APW, sygn. 72/3437/1/1

Jan Zachwatowicz (1900–1983), architect, professor of the Department of Architecture of the Warsaw University of Technology. He graduated from the Institute of Civil Engineering in Petersburg and got his architect's diploma from the Warsaw University of Technology. In 1939 he became a graduate assistant, and later a assistant professor in the Faculty of Polish Architecture. In 1937 he took part in the uncovering of the Old Town city walls. From October 1939 he is the head of the Faculty during the occupation period. During the war he was a member of the Government Delegation for Poland. He took part in conspiratorial action to restore Warsaw. From January 1945, along with Piotr Biegański and others, he was the co-director of the Bureau for the Organization and Reconstruction of Warsaw (later the Warsaw Reconstruction Office – BOS). After the war, in the years 1945–1957, he was the general resorer of relics. From 1971 he was the head of the Civil Committee of Royal Castle Reconstruction in Warsaw, member of the Polish Academy of Sciences and Académie d'Architecture in Paris, member of the International Council on Monuments and Sites, laureate of Warsaw City Award and the SARP Honorary Award.

Jan Zachwatowicz
Jan Zachwatowicz

APW, sygn. 72/3728/0/4.26/2760

Profesor Jan Zachwatowicz jest też autorem emblematu Błękitnej Tarczy. Stworzona na potrzeby konwencji haskiej w 1954 roku, identyfikuje ona obiekty dziedzictwa kultury podlegające ochronie

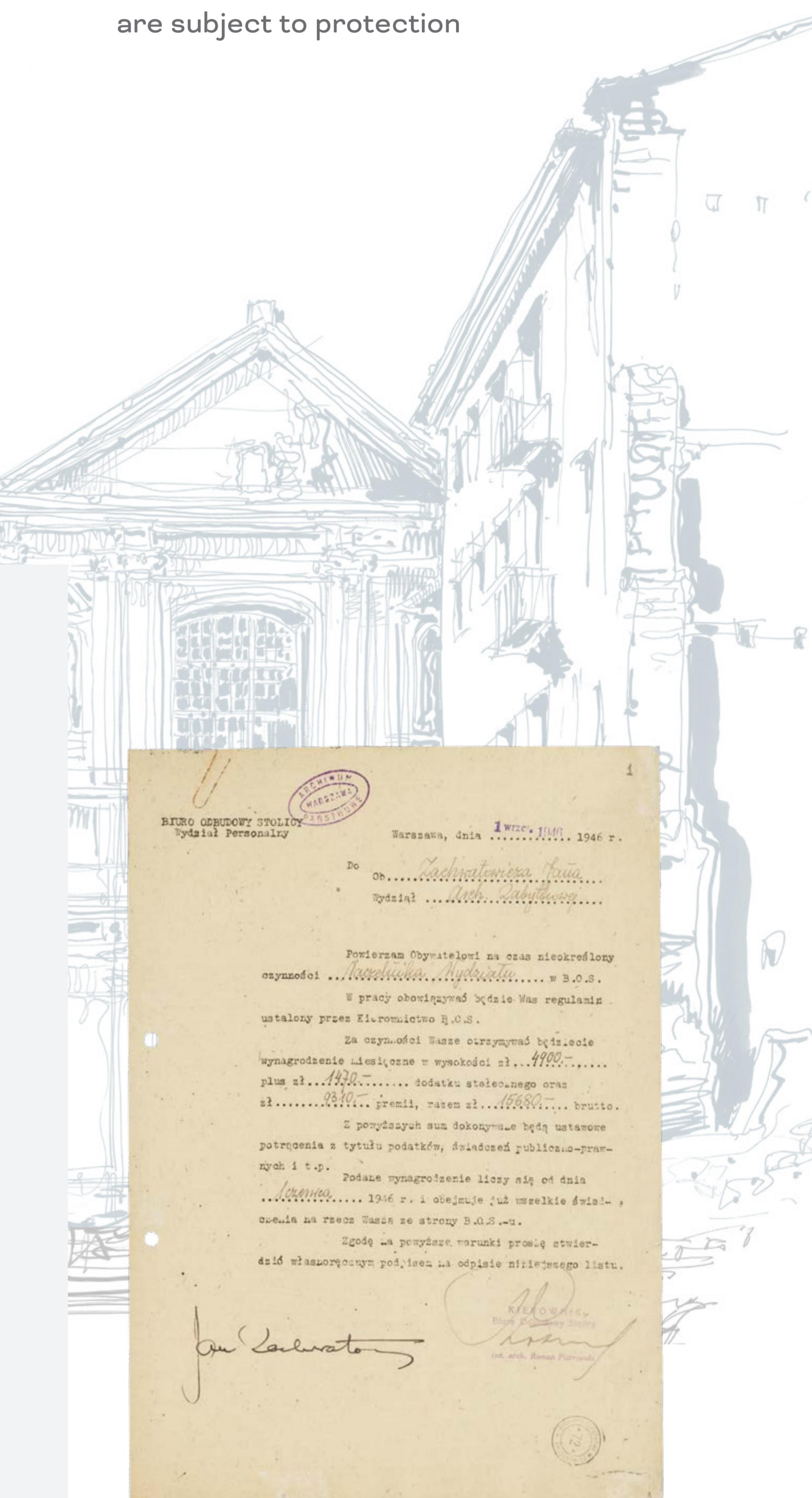
Nomination of Jan Jan Zachwatowicz is also the author of the Blue Shield emblem. Created for the purposes of the Hague Convention in 1954, it identifies cultural heritage sites that are subject to protection

Szkic perspektywy rekonstrukcji murów obronnych Starego Miasta, 1937, akwarela Jana Zachwatowicza

Perspective sketch of the reconstruction of Old Town city walls, 1937, watercolor by Jan Zachwatowicz

APW, sygn. 72/3437/1/2

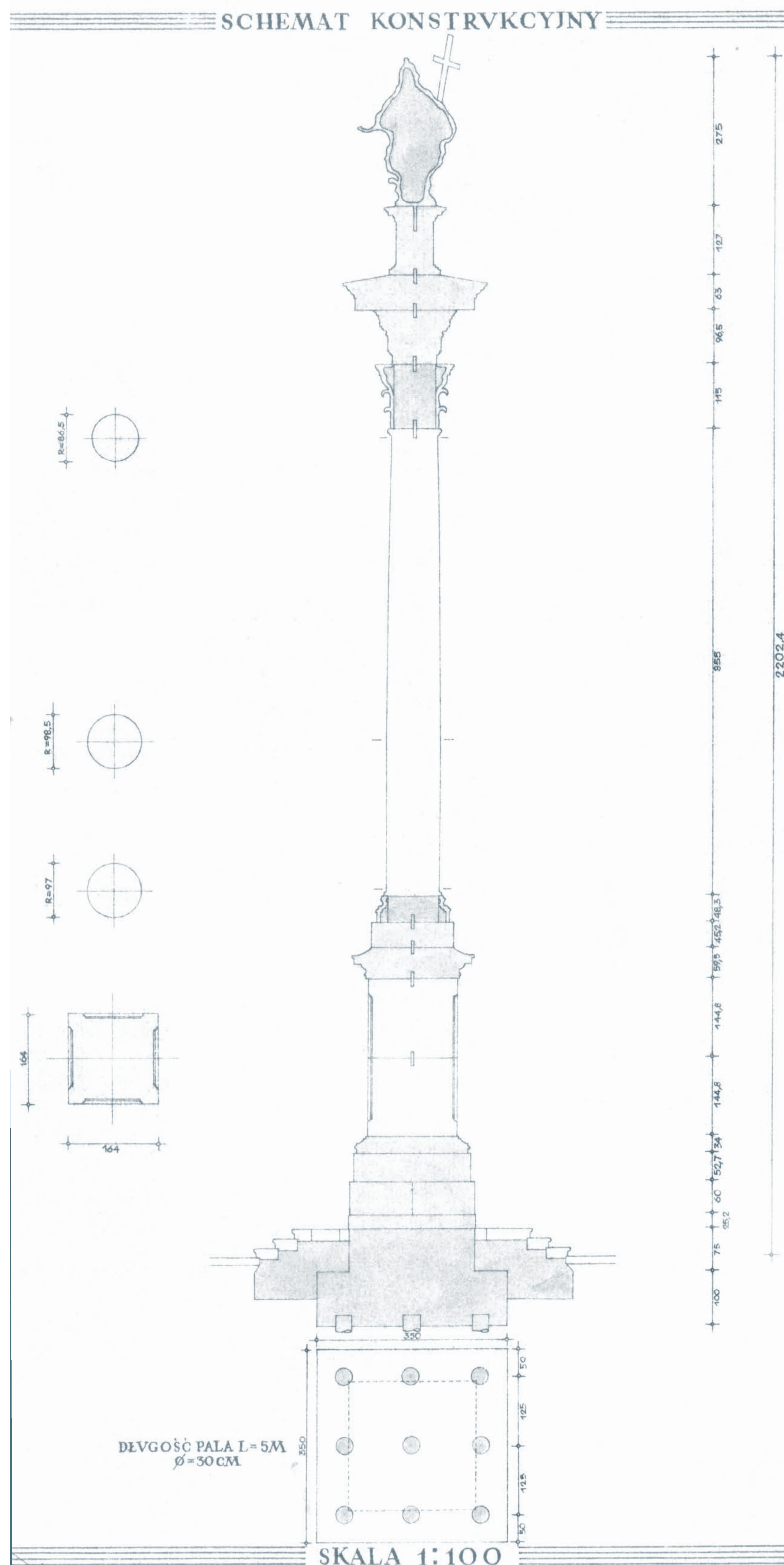

Nominacja Jana Zachwatowicza na naczelnika Wydziału BOS

Nomination of Jan Zachwatowicz to be the head of the Department of the BOS

APW, sygn. 72/25/1968/1

KOLUMN ZYGMUNTA SIGISMUND'S COLUMN

Projekt rekonstrukcji Kolumny Zygmunta
Design for the reconstruction of Sigismund's Column

APW, sygn. 72/108//8

Schemat rekonstrukcyjny i projekt schodów Kolumny Zygmunta
Structural diagram and design for the steps for Sigismund's Column

APW, sygn. 72/108//8

Plac Zamkowy, 1945, fot. Z. Chomętowska
Castle Square, 1945, photograph by
Z. Chomętowska

APW, sygn. 72/25/8318/14

Kolumna Zygmunta, w tle odbudowane
Stare Miasto, po 1950, fot. N. N.
Sigismund's Column with the rebuilt Old
Town in the background, post-1950

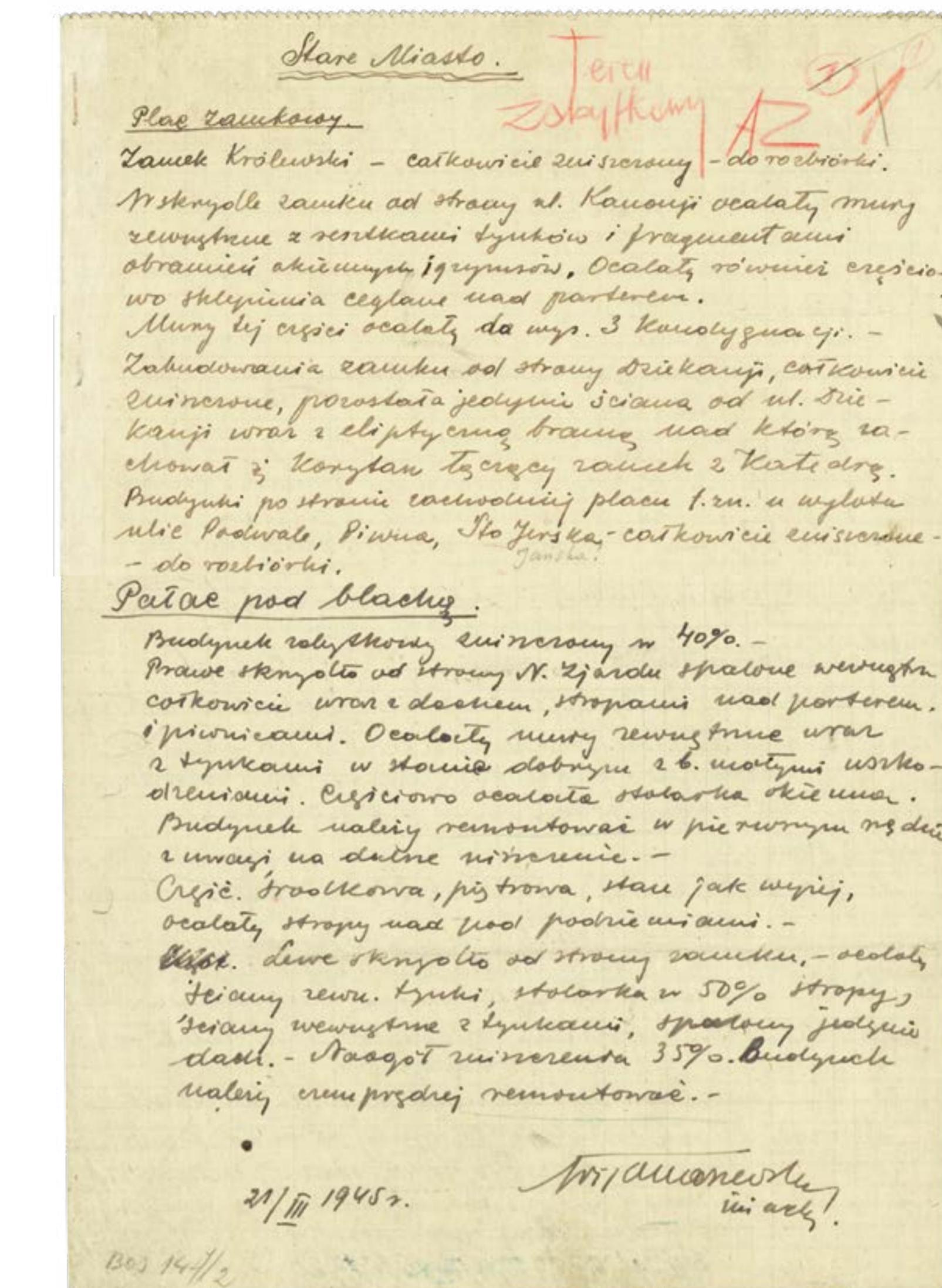
APW, sygn. 72/1950/708

ARCHIWUM BOS

ZAMEK KRÓLEWSKI I PAŁAC POD BLACHĄ

BOS ARCHIVES

THE ROYAL CASTLE AND THE COOPER-ROOF PALACE

Inwentaryzacja zniszczeń
Stare Miasto – Zamek Królewski, pałac Pod Blachą
Inventory of destruction Old Town: The Royal Castleand the Copper-Roof Palace
APW, sygn. 72/25/6986/20
■ Budynki spalone w małym stopniu Buildings with minimal fire damage
■ Budynki spalone w dużym stopniu Buildings with significant fire damage
■ Budynki ocalałe Surviving buildings
■ Budynki zniszczone całkowicie Buildings totally destroyed

Ruiny Zamku Królewskiego,
po 1945, fot. N.N.

Ruins of the Royal Castle, post-
1945, photographer unknown

APW, sygn. 72/1950/364

Ruiny pałacu Pod Blachą, 1945,
fot. N.N.

Ruins of the
Copper-Roof
Palace, 1945,
photographer
unknown

APW, sygn.
72/25/8318/34

KRAKOWSKIE PRZEDMIEŚCIE – REKONSTRUKCJA SKARPY

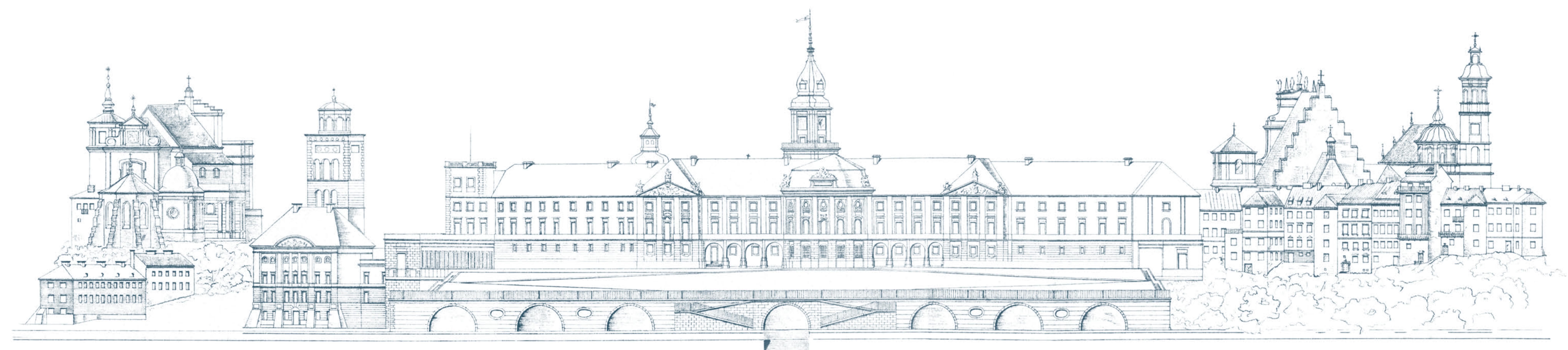
CRACOW FAUBOURG – RECONSTRUCTION OF THE ESCARPMENT

Projekt rekonstrukcji skarpy na odcinku od Pałacu Namiestnikowskiego (obecnego Pałacu Prezydenckiego) do Mariensztatu – na rysunku widoczne są m.in. sylwetki kościoła Karmelitów, Dziekanki, Warszawskiego Towarzystwa Dobroczynności, budynków na skarpie

Design for the reconstruction of the escarpment along the segment from the Viceroy's Palace (the current Presidential Palace) to Mariensztat district – The drawing shows the outlines of the Carmelite church, the Dziekanka building, the Warsaw Goodwill Society building, and buildings on the escarpment

APW, sygn. 72/25/8319/51

Projekt rekonstrukcji skarpy na odcinku od kościoła św. Anny do Starego Miasta – na rysunku widoczne są m.in. sylwetki dzwonnic przy kościele św. Anny, Zamku Królewskiego, katedry św. Jana, kościoła Jezuitów, staromiejskich kamieniczek

Design for the reconstruction of the escarpment along the segment from the St. Anne's Church to the Old Town – The outlines of St. Anne's Church bell tower, the Royal Castle, St. John's Cathedral, the Jesuit church, and the Old Town tenement houses are visible on the drawing

APW, sygn. 72/25/8319/52

ARCHIWUM BOS ODBUDOWA STAREGO MIASTA

BOS ARCHIVES RECONSTRUCTION OF THE OLD TOWN

Rekonstrukcja ściany północnej Rynku Starego Miasta, Strona Dekerta
Reconstruction of the northern façade of the Old Town Market Square,
the Dekert square-front

APW, sygn. 72/25/8319/49

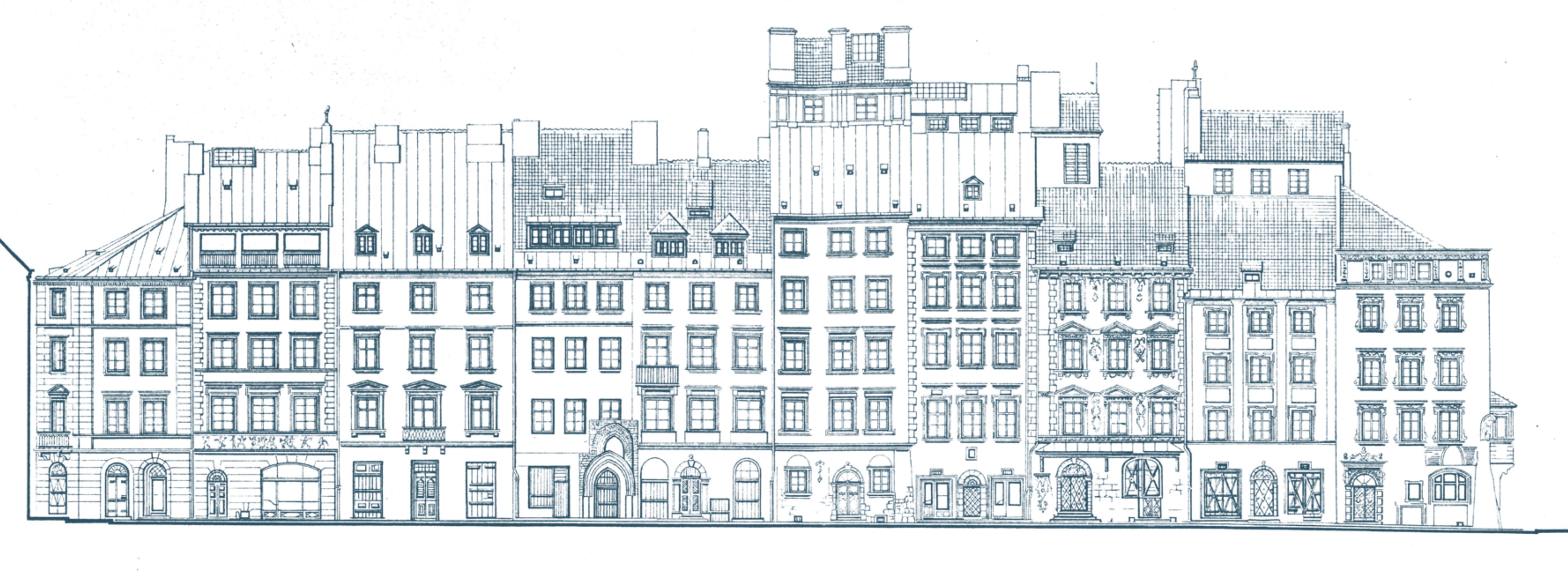
Rekonstrukcja ściany południowej Rynku Starego Miasta, Strona Zakrzewskiego
Reconstruction of the southern façade of the Old Town Market Square,
the Zakrzewski square-front

APW, sygn. 72/25/8319/50

Rekonstrukcja ściany wschodniej Rynku Starego Miasta, Strona Barssa
Reconstruction of the eastern façade of the Old Town Market Square,
the Barss square-front

APW, sygn. 72/25/8319/47

Rekonstrukcja ściany zachodniej Rynku Starego Miasta, Strona Kołłątaja
Reconstruction of the western façade of the Old Town Market Square,
the Kołłątaj square-front

APW, sygn. 72/25/8319/48

ARCHIWUM BOS STARE MIASTO – SZKICE DO REKONSTRUKCJI

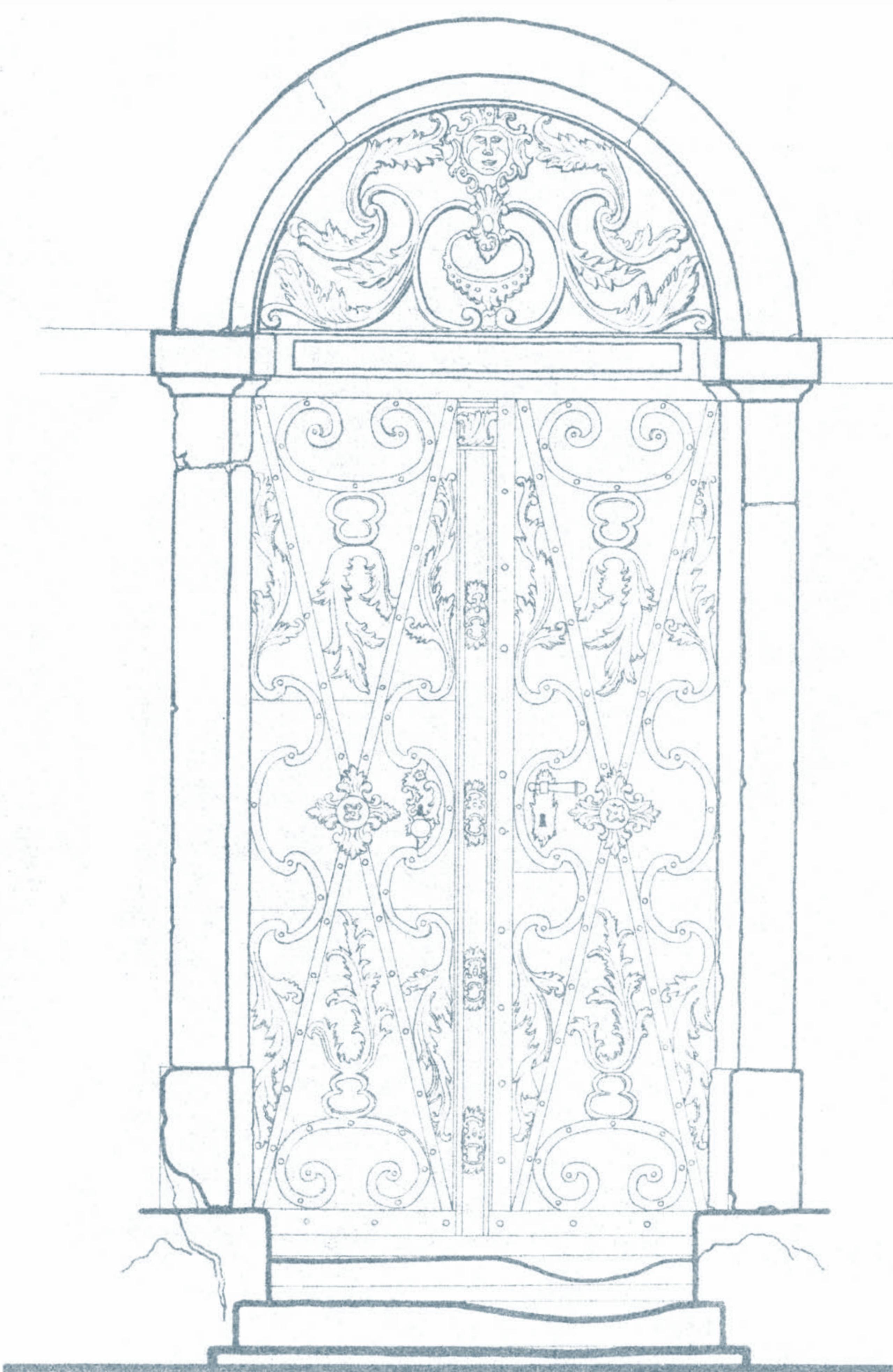
BOS ARCHIVES THE OLD TOWN – SKETCHES FOR RECONSTRUCTION

Warszawa. Rynek Starego Miasta 20.
Inwentaryzacja portalu wejściowego 1:20

Rynek Starego Miasta 20
No. 20 Old Town Market Square

APW, sygn. 72/25/8319/20

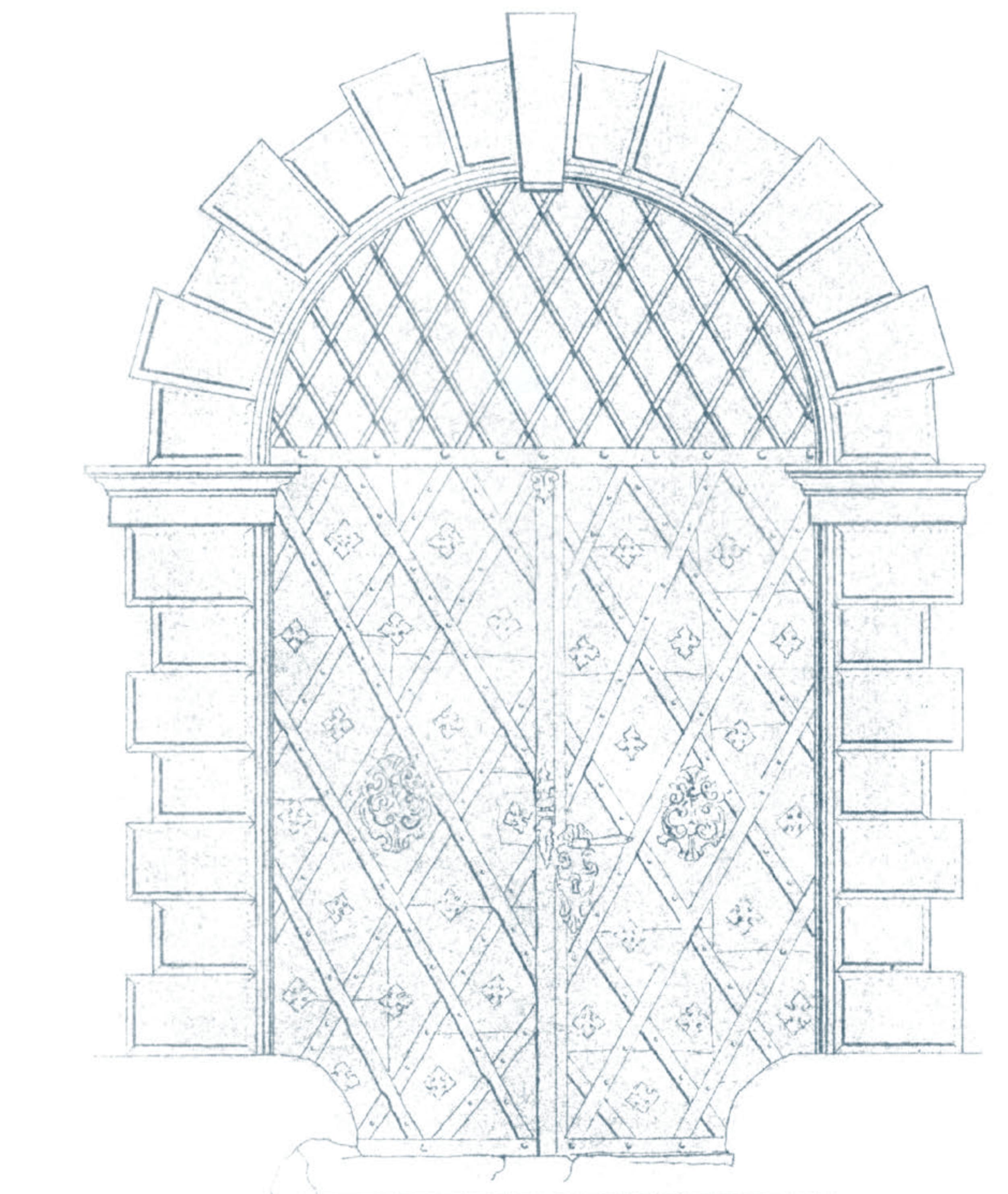

Rynek Starego Miasta 10 - Inwentaryzacja portalu wejściowego 1:10

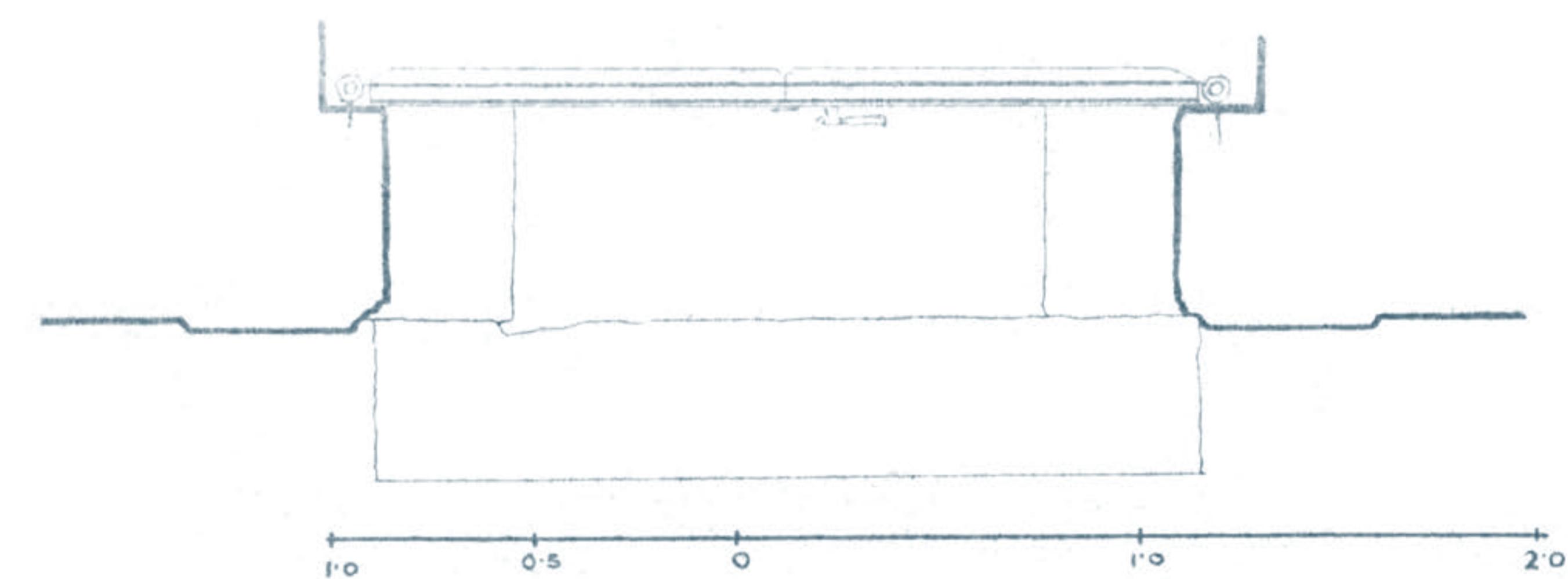
Rynek Starego Miasta 10
No. 10 Old Town Market Square

Rynek Starego Miasta 22
Inwentaryzacja kraty klatki schodowej 1:10

Rynek Starego Miasta 22
Inwentaryzacja portalu wejściowego 1:20

Rynek Starego Miasta 10
No. 10 Old Town Market Square

APW, sygn. 72/25/8319/23

Rynek Starego Miasta 22
No. 22 Old Town Market Square

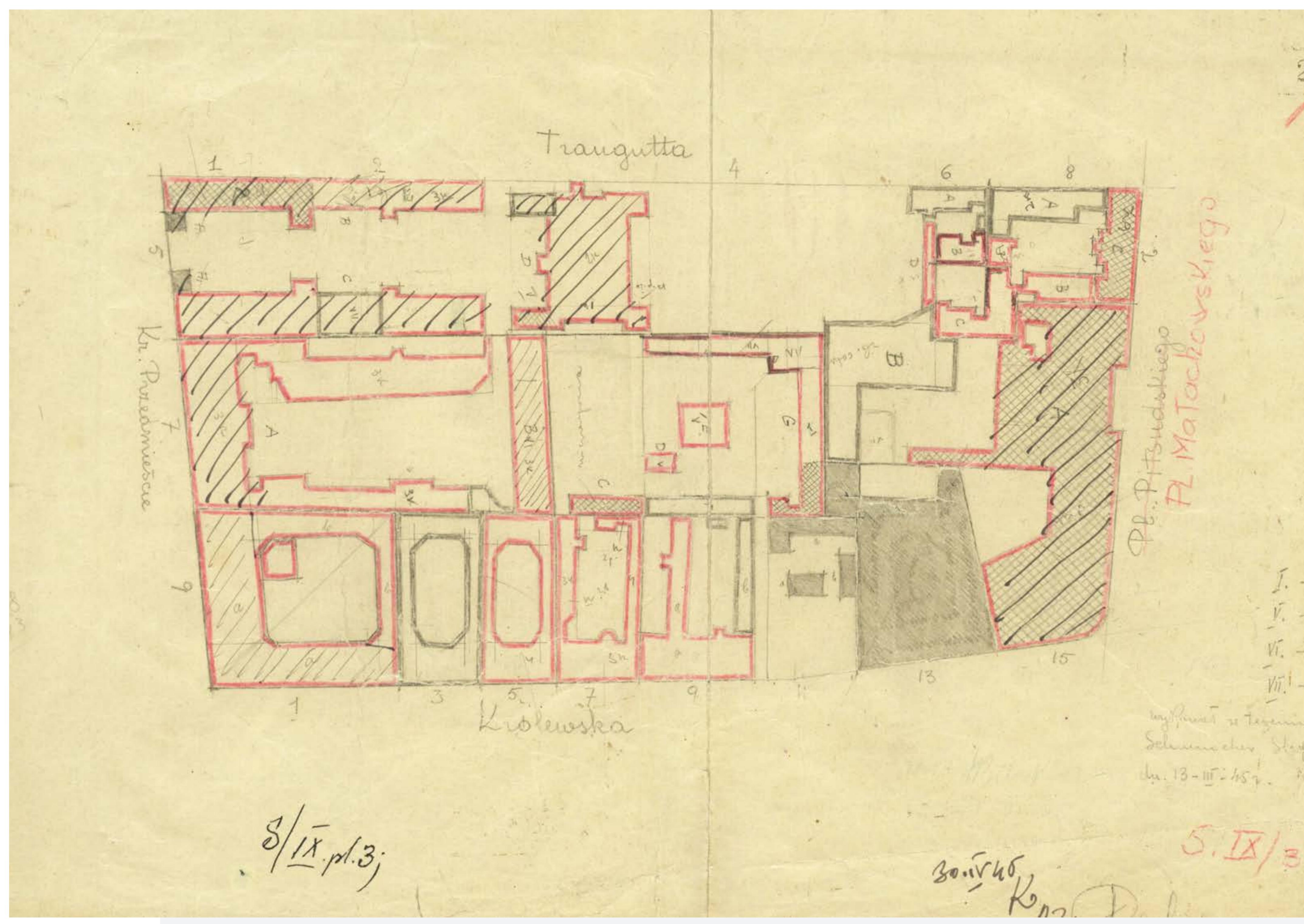
APW, sygn. 72/25/8319/21

Rynek Starego Miasta 22
No. 22 Old Town Market Square

APW, sygn. 72/25/8319/22

ARCHIWUM BOS KRAKOWSKIE PRZEDMIEŚCIE

BOS ARCHIVES CRACOW FAUBOURG

Opis zniszczeń
Description of damage

APW, sygn. 72/25/7063/2

Inwentaryzacja zniszczeń
Krakowskie Przedmieście
Inventory of destruction
Cracow Faubourg

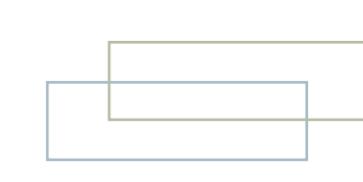
APW, sygn. 72/25/7048/9

- Budynki wypalone całkowicie
Buildings completely burned down
- Budynki spalone w dużym stopniu
Buildings with significant fire damage
- Budynki ocalałe
Surviving buildings
- Budynki zniszczone całkowicie
Buildings totally destroyed

ul. Krak. Puchu. - 4 ✓ 3
Bud. stare murowany - 4 krytych
mieralivo - krytych
spalone obok budynku -
ul. Krak. Puchu. 6
Bud. stare murow. mieralivo
spalone obok budynku. 3 krytych
ul. Krak. Puchu. N. 8, 10, 12, 14
Bud. stare murowane, za krytych
3 krytych - spalone
za krytych - tylko N. 12 nie
uszkadzone tropy +
ul. Krak. Puchu. N. 8/16
Bud. stare, murowany
spalone obok budynku, porosły
tylko uszczwro uszkadzone +
spalone
ul. Krak. Puchu. 22/20
Bud. stare murow. spalone
3 krytych
ul. Krak. Puchu. 24
(Bud. stare zabytkowy 3;
2 krytych - spalone
obok budynku -)

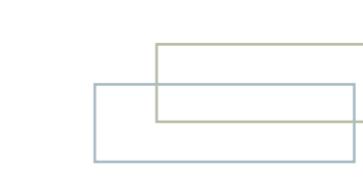

Warszawa. Kościół p. p. Wizytek.

 Krakowskie Przedmieście, kościół Wizytek, po lewej
nieistniejąca kamienica nr 38, przed 1939, fot. K. Wojutyński
Cracow Faubourg, Visitationist Church, the no longer existing
building a No. 38 to its left, pre-1939, photograph by
K. Wojutyński

APW, sygn. 72/1622/IV-35

 Krakowskie Przedmieście, po prawej zabudowania Uniwersytetu
Warszawskiego, przed 1939, fot. K. Wojutyński
Cracow Faubourg, buildings of the University of Warsaw
on the right, pre-1939, photograph by K. Wojutyński

APW, sygn. 72/1622/IV-339

ARCHIWUM BOS

NOWY ŚWIAT

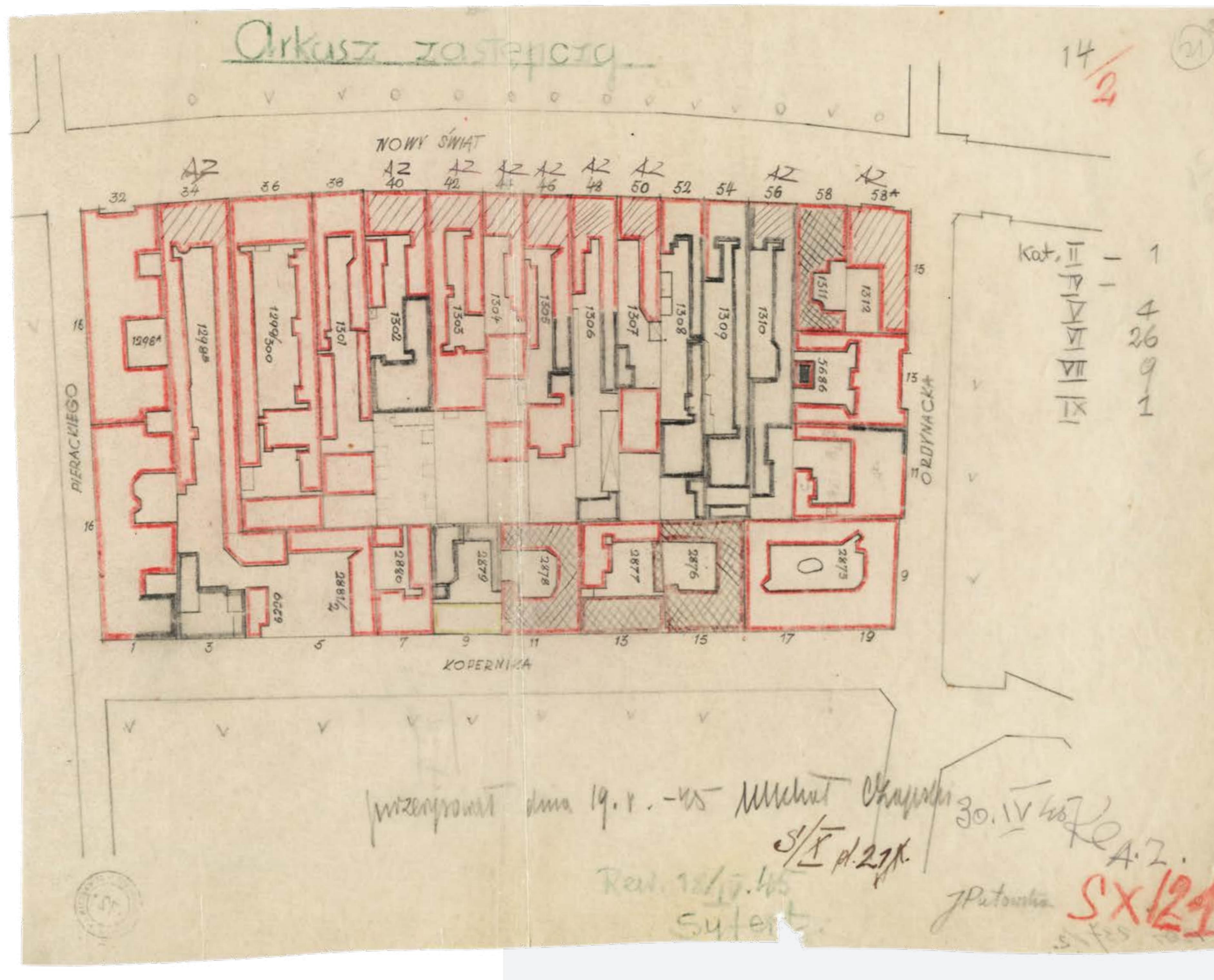
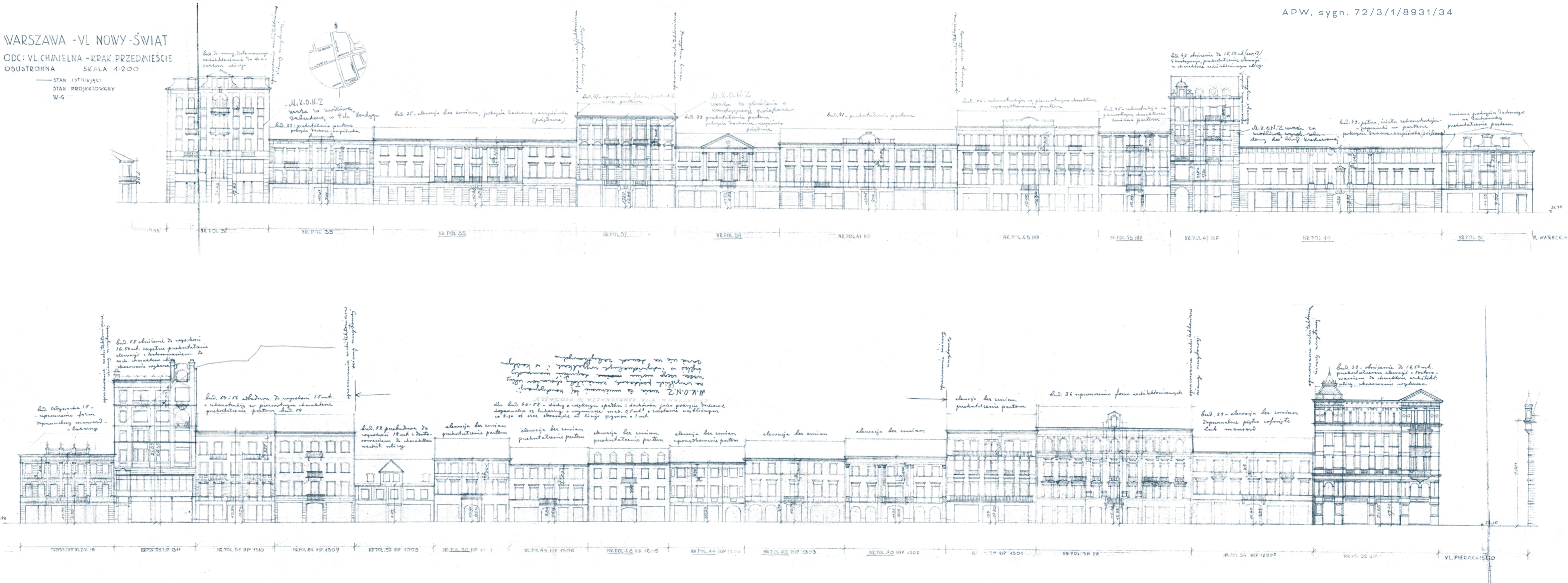
BOS ARCHIVES

NEW WORLD STREET

Projekt odbudowy ulicy Nowy Świat

Design for the reconstruction of Nowy Świat [New World] Street

APW, sygn. 72/3/1/8931/34

Nowy Świat, zniszczone kamienice,
wrzesień 1939, fot. N.N.

New World Street, destroyed
tenement houses, September 1939,
photographer unknown

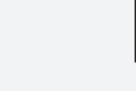
APW, sygn. 72/1620/141,

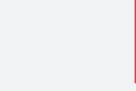
Inwentaryzacja zniszczeń ul. Nowy Świat

Inventory of destruction Nowy Świat
(New World) Street

72/25/7076/21

 Budynki spalone w dużym stopniu
Buildings with significant fire damage

 Budynki zniszczone całkowicie
Buildings totally destroyed

 Budynki wypalone całkowicie
Buildings completely burned down

ARCHIWUM BOS ODBUDOWA KOŚCIOŁÓW

BOS ARCHIVES REBUILDING CHURCHES

Kościół Św. Krzyża
Church of the Holy Cross

APW, sygn. 72/25/8318/45-46

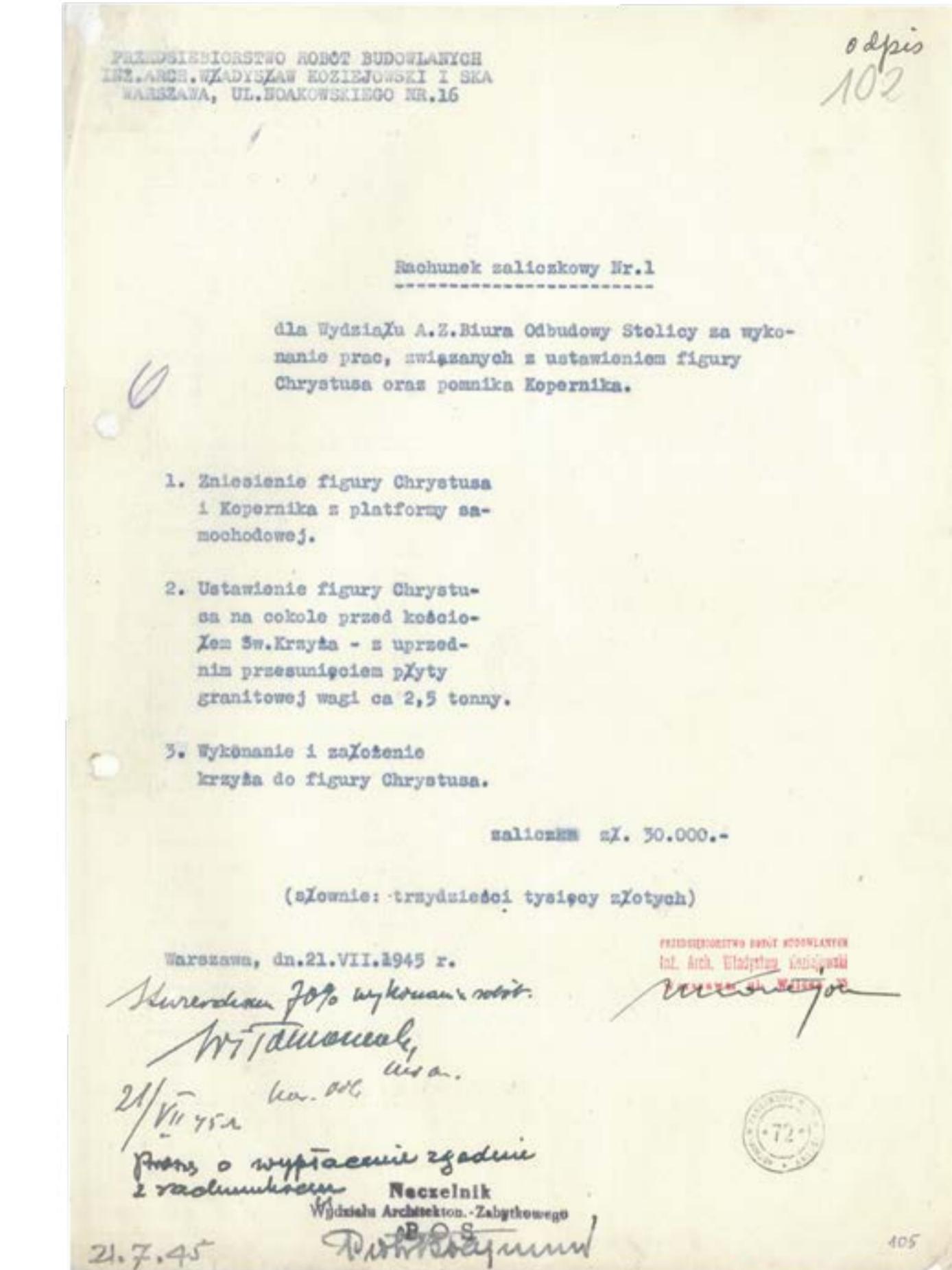
1939

1945

2024

Rachunek za ustawienie figury Chrystusa przed kościołem Świętego Krzyża
Bill for the erection of the figure of Christ in front of Holy Cross Church

APW, sygn. 72/27/295/102

Katedra św. Jana (Bazylika archikatedralna św. Jana Chrzciciela)
Cathedral of St. John (Cathedral Basilica of St. John the Baptist)

APW, sygn. 72/25/8318/5-6

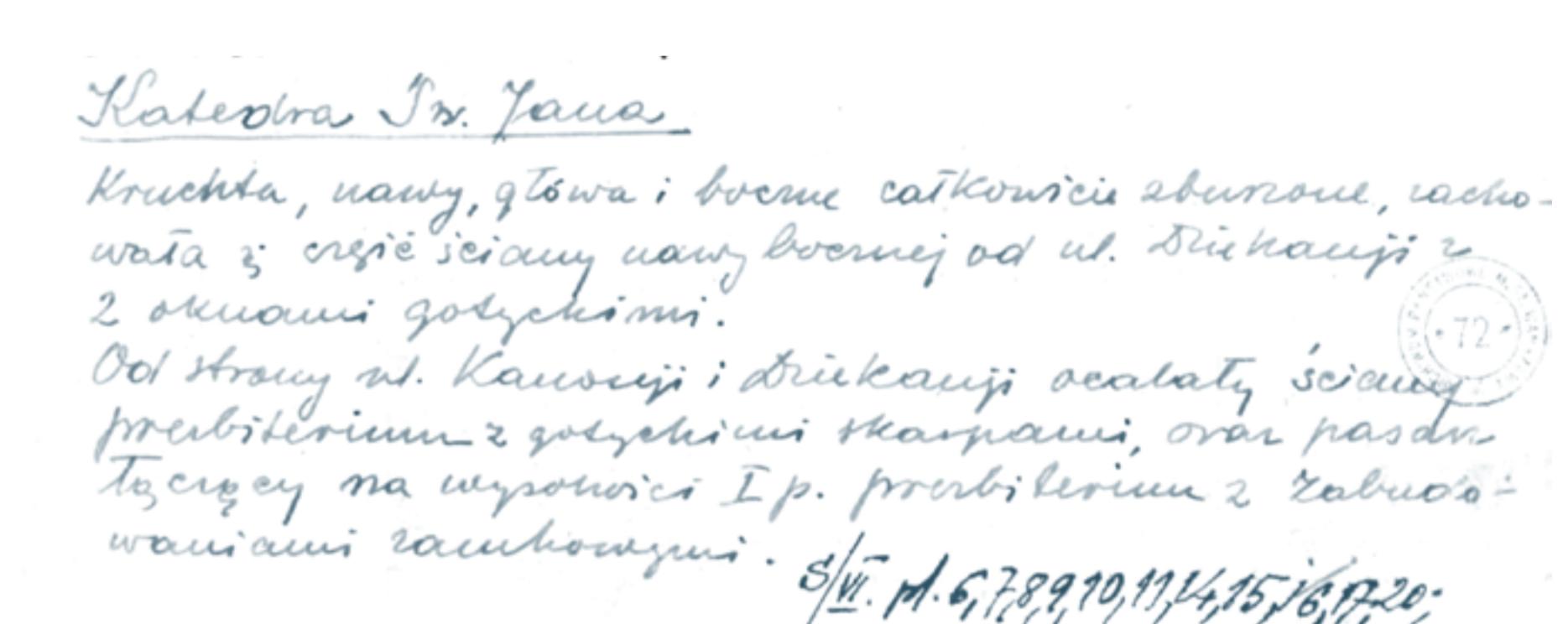
1939

1945

2024

Opis zniszczeń katedry św. Jana
Description of the damage to St. John's Cathedral

APW, sygn. 72/25/6986/1

NIEZREALIZOWANE PLANY

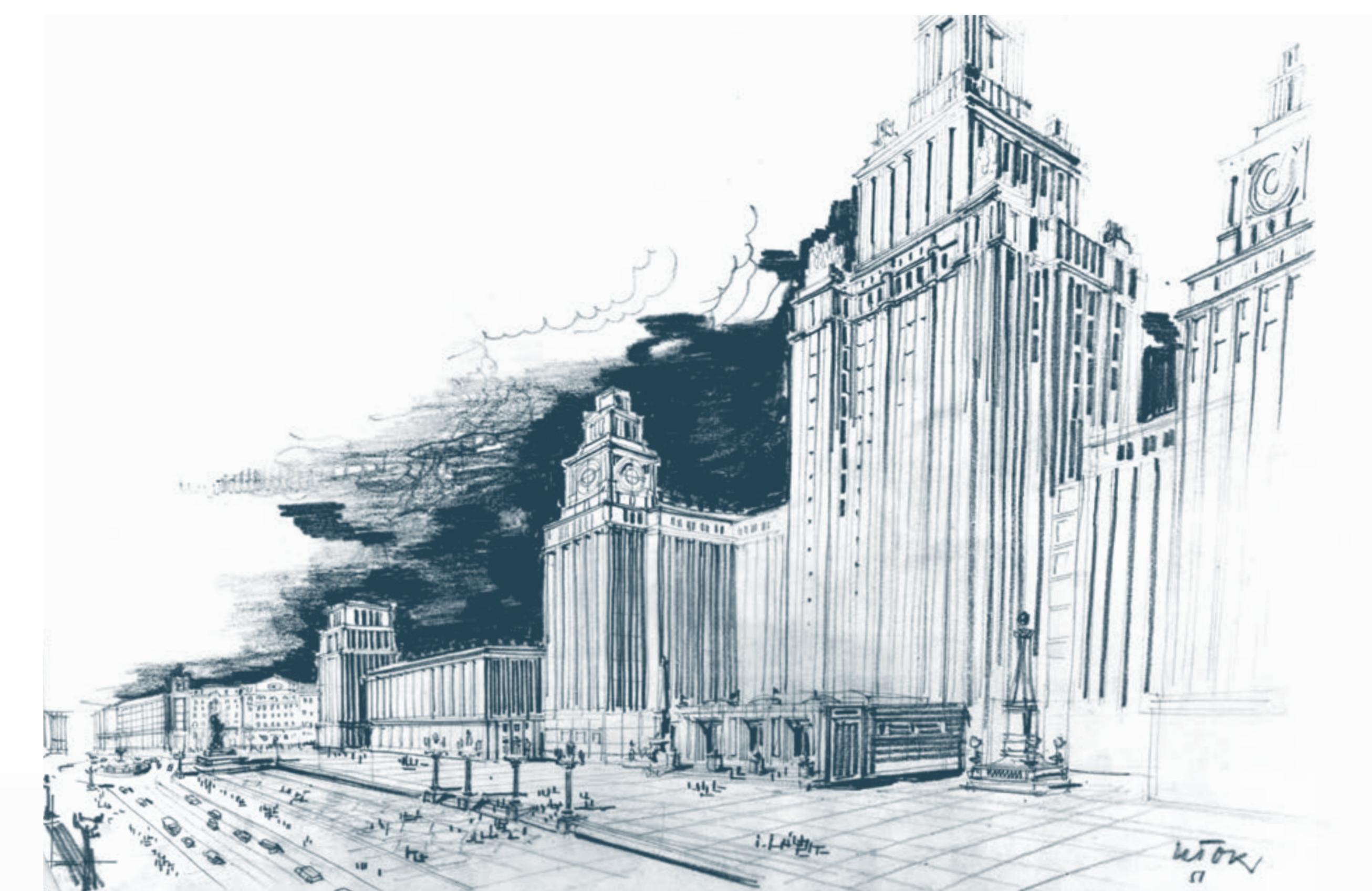
UNREALISED PLANS

Spośród wielu planów odbudowy stolicy na szczególną uwagę zasługują artystyczne wizje, których autorem był Jan Knothe – monumentalne, przytłaczające, ale pobudzające wyobraźnię.

Jan Knothe (1912–1977) był architektem, grafikiem, pisarzem i dyplomatą. Podczas pracy w Biurze Odbudowy Stolicy opracowywał projekty m.in. Trasy Wschód-Zachód (W-Z) oraz Marszałkowskiej Dzielnic Mieszkaniowej (MDM).

Among the many plans to rebuild the capital, artistic visions by Jan Knothe – monumental, overwhelming, but imaginative.

Jan Knothe (1912–1977) was an architect, graphic artist, writer and diplomat. While working in the Bureau of Capital City Reconstruction (BOS), he developed many projects, for example East-West (W-Z) route and the Marszałkowska Housing District (MDM).

Panorama z wieżowcami od strony Wisły, 1951
Panorama with skyscrapers, view from the Vistula River, 1951

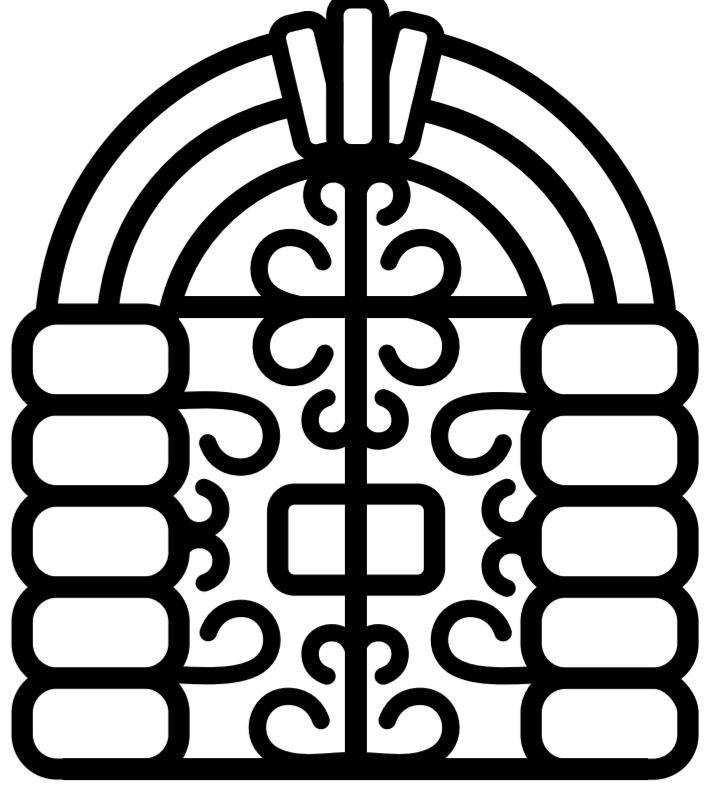
APW, sygn. 72/25/8181/1

Wysokościowiec w miejscu Pałacu Kultury i Nauki, 1951
Knothe's monumental skyscraper on the site of the Palace of Culture and Science, 1951

APW, sygn. 72/25/8182/4

DOŁĄCZ DO AKCJI ARCHIWUM ODBUDOWY STOLICY!

ZAPRASZAMY ŚWIADKÓW HISTORII I ICH RODZINY DO DZIELENIA SIĘ
PAMIĘTKAMI PO POWOJENNEJ ODBUDOWIE WARSZAWY

ARCHIWUM
ODBUDOWY
STOLICY

ARCHIWA
PAŃSTWOWE
ARCHIWUM PAŃSTWOWE W WARSZAWIE

Fotografia z Archiwum Odbudowy Stolicy APW

Przekaż Archiwum Państwowemu w Warszawie swoje archiwa, a zbiory te staną się uzupełnieniem archiwum Biura Odbudowy Stolicy wpisanego na listę „Pamięć Świata” UNESCO. Namawiamy do sięgnięcia po fotografie z rodzinnych zbiorów, pamiętniki, listy, pocztówki, rysunki, plakaty. Wspólnie stworzymy społeczną kolekcję dokumentów świadczących o wojennych zniszczeniach oraz odrodzeniu się stolicy do życia.

JEŚLI CHCESZ, BY TWOJE ZBIORY ZNALAZŁY SIĘ W ALBUMACH, NA WYSTAWACH I PRZETRWAŁY POKOLENIA
NAPISZ DO NAS NA ADRES: ARCHIWUMODBUDOWY@WARSZAWA.AP.GOV.PL
LUB ZADZWOŃ POD NR TEL. 734 115 618